

تولیت آستان قدس رضوی در دیدار رئیس سازمان صداوسیما تأکید کرد

بهره‌گیری از هنر و رسانه برای رشد معرفت دینی

۴

قائم مقام تولیت آستان قدس رضوی
در برنامه «صف اول» شبکه خبر مطرح کرد

میزبانی شایسته از ۳ میلیون زائر در دهه کرامت

قائم مقام تولیت آستان قدس رضوی از تشرّف بیش از ۳ میلیون زائر به شهر مشهد مقدس در دهه کرامت امسال خبر داد و گفت: در این مدت تمام سعی خادمان و خادمیاران حضرت رضا(ع) این بود که خدمات شایسته‌ای به زائران ارائه دهند و به معنای واقعی کلمه «خادم‌الرضا(ع)» باشند. به گزارش آستان نیوز، مالک رحمّتی که در برنامه «صف اول» شبکه خبر حضور یافته بود، افزود: خدا را شاکریم که پس از پشت سر گذاشتن بحران کرونا و دو سال محرومیت مردم از زیارت حرم علی بن موسی الرضا(ع)، امسال همزمان ...

سید مرتضی قاسمیان، عکاس رضوی

درباره وزیرنظام و خدمات او به اماکن متبرکه و معماری شهری مشهد

توسعه موفق بافت اطراف حرم، ۱۷۰ سال پیش

معماری و شهرسازی اطراف حرم مطهر در ضلع شمال و شمال‌غربی آن داشته باشد. وزیرنظام که ایجاد بازار را در رونق فعالیت‌های شهر و بهبود فضای کسب و کار بسیار مؤثر می‌دانست؛ زمینی در حاشیه شمالی صحن عتیق را به بازار فیروزه‌تراشان اختصاص داد و در ضلع جنوبی بالاخیابان در مکان فعلی صحن جمهوری اسلامی، دست به ایجاد بازار بزرگی زد که بعدها به «سرای وزیرنظام» مشهور شد و تا اواسط دهه ۱۳۵۰ خورشیدی نیز پابرجا بود. افزون بر این‌ها او دستور داد وضعیت ظاهری بالاخیابان و پایین‌خیابان که به دلیل تصرفات غیرمجاز برخی کسبه و بی‌توجهی به وضعیت نهر و درختان اطراف آن، اصلاً شرایط خوبی نداشت، تصحیح شود. به دنبال دستور وزیرنظام، از فضاهای اشغال شده اطراف نهر خیابان، رفع تصرف شد و کناره‌های دو طرف خیابان را با استفاده از سنگ و ساروج به شکل آبرومندی تزئین

شورش سالار همچنان باقی مانده بود، تعمیر و مرمت شد. سقاخانه صحن عتیق را که در وضع بدی قرار داشت، دوباره احیا کردند و برای تأمین آب مورد نیاز مهمانسرای حضرتی، شعبه‌ای از قنات سناباد را به سمت آن بردند. صحن نو که در حال طی کردن مراحل پایانی تزئینات خود بود، با پیشنهاد وزیرنظام، صاحب حوض بزرگی شد. گلدسته‌های مسجد گوهرشاد را که به دنبال برخی حوادث طبیعی و نیز درگیری‌های نظامی دچار خرابی شده بود، دوباره بازسازی و مرمت کردند. وزیرنظام که خود اهل مطالعه و تحقیق بود، در پی بازدید از کتابخانه، دستور سازماندهی مجدد و تعمیر محل آن را صادر کرد و این کار در مدت کوتاهی به انجام رسید.

■ **گام دوم؛ ترمیم و توسعه بافت اطراف حرم مطهر**
با این حال فعالیت‌های عمرانی وزیرنظام به تعمیر

نکته جالب توجه در اقدام‌های وزیرنظام را باید توجه و تمرکز وی به هماهنگی میان بافت اطراف حرم رضوی با مساجد و جایگاه حرم مطهر در شهر مشهد دانست.

کردند. نکته جالب توجه در اقدام‌های وزیرنظام را باید توجه و تمرکز وی به هماهنگی میان بافت اطراف حرم رضوی با معماری و جایگاه حرم مطهر در شهر مشهد دانست؛ تغییرات، مرمت‌ها و توسعه‌های انجام گرفته تماماً در راستای تقویت ساختار سنتی و مبتنی بر فرهنگ و اقتصاد زیارت در بافت اطراف حرم مطهر رضوی بود. وزیرنظام پیش از آنکه نتیجه فعالیت‌های خود را ببیند، در ذی‌القعدة سال ۱۲۷۲ / تیر سال ۱۲۳۵ به پایتخت فراخوانده شد. او ۱۶ سال بعد در ۱۲۵۱ خورشیدی، در تهران درگذشت.

اماکن متبرکه محدود نشد؛ او به زیباسازی فضای اطراف حرم مطهر و رونق فعالیت‌های اقتصادی در آن نیز علاقه‌مند بود. با تدبیر او، کاروانسرای متروک واقع در ضلع شمالی بالاخیابان را خراب کردند و به جای آن مغازه ساختند و اجاره دادند؛ درآمد حاصل از این اقدام صرف تأمین روشنایی بیشتر برای حرم رضوی شد که به عقیده وزیرنظام، کمبود و کسری فراوانی داشت. وی پس از بازدید از مسجد محرابخان، دستور بازسازی و ترمیم این مسجد قدیمی را صادر کرد؛ اقدامی که می‌توانست نقش مهمی در چشم‌نوازی

محمدحسین نیکبخت| با آغاز وزارت امیرکبیر، تحولات گسترده‌ای در اداره امور کشور به وجود آمد و کارگزارانی که توسط امیرکبیر برای انجام امور برگزیده می‌شدند، خواه ناخواه مجبور بودند در مسیر بازسازی کشور گام بردارند. این رویکرد به دلیل سخت‌گیری‌های امیرکبیر، چنان در بدنه مدیریتی کشور نهادینه شد که تا چند سال پس از برکناری و کشته شدن وی نیز دوام آورد. یکی از کارگزارانی که در چنین فضایی منشأ خدمات بسیار شد، میرزا فضل‌الله وزیرنظام بود. وی در دوران امیرکبیر، سمت‌های گوناگون دولتی را تجربه کرد و حدود دو سال پس از کشته شدن وی، در رمضان سال ۱۲۷۰ / خرداد سال ۱۲۳۳ با سمت تولیت آستان قدس رضوی وارد مشهد شد. به دلیل وابستگی وزیرنظام به دودمان میرزا آقاخان نوری، صدراعظم ناصرالدین‌شاه و طراح اصلی پروژه برکناری و قتل امیرکبیر، نگاه مورخان به میرزافضل‌الله با وجود همه خدماتش، چندان مثبت نیست. در حالی که متهم کردن وی به دلیل انتساب به میرزا آقاخان، کاری پسندیده و منصفانه به نظر نمی‌رسد و ملاک سنجش شخصیت و خدمات یک فرد را باید کارنامه او قرار دهیم.

■ **گام نخست؛ ترمیم و تقویت اماکن متبرکه**
میرزا فضل‌الله وزیرنظام حدود دو سال تولیت آستان قدس رضوی بود. زمانی که او برای انجام مأموریتش به مشهد رسید، این شهر به دلیل حاشیه‌ها و اتفاق‌های ناشی از برکناری و قتل امیرکبیر و به هم ریختگی اوضاع اداری، وضع چندان مطلوبی نداشت. بسیاری از ساختمان‌های اماکن متبرکه دچار آسیب‌دیدگی و نیازمند مرمت و بازسازی بود. وزیرنظام بلافاصله پس از ورود به مشهد، دست به فعالیت‌های گسترده عمرانی زد. بر اساس گزارش فاضل بسطامی در «فردوس التواریخ»، وزیرنظام پس از یک بازدید چندروزه از اماکن متبرکه و همین‌طور تأسیسات شهری مجاور آن، سپاهه‌ای از نیازهای عمرانی فوری تهیه کرد و با دستور وی، بلافاصله کار بازسازی آغاز شد. با مدیریت وزیرنظام، ابتدا سنگفرش کف صحن عتیق و نو به صورت کلی تعویض شد. سنگ‌های قدیمی مسطح نبودند و زائران به ویژه کسانی که سن بالایی داشتند، برای راه رفتن روی آن با مشکل روبه‌رو می‌شدند. همزمان برخی خرابی‌ها که از زمان

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال دوم | ویژه نامه ۲۵۸ |

موعظه/ آیت الله مظاهری

حق الناس
در همین دنیا
دست و پا پیچ
انسان می‌شود

۲

رئیس ستاد امر به معروف و نهی از منکر:

در بحث حجاب، دست یاری به
سمت اصناف دراز می‌کنیم

۲

عضو هیئت علمی مؤسسه آموزشی امام خمینی (ره) از راهکارهای
پیامبر اکرم (ص) برای حل مشکلات اقتصادی می‌گوید

سیاست‌های اقتصاد مقاومتی
آخرین پیامبر

۲

علمای مشهور اهل سنت درباره
زیارت امام رضا (علیه السلام) چه می‌گویند؟

۲

دور دست‌ها

استقبال پرشور مسلمانان تانزانیا
از پرچم متبرک رضوی

مسلمانان کشور تانزانیا توفیق یافتند در روزهایی که شمیم رضوی در جای جای ایران و برخی کشورهای جهان پیچیده، میزبان یکی از کاروان‌های زیر سایه خورشید باشند و با نوای «لیبیک یا رضا(ع)» از خادمان حضرت میزبانی کنند.

مراسم استقبال از پرچم متبرک حرم مطهر حضرت رضا(ع) با حضور خیل کثیر مسلمانان شهر دارالسلام، پایتخت کشور تانزانیا برگزار شد.

تانزانیا یکی از مقصدهای امسال کاروان‌های زیر سایه خورشید بود تا علاوه بر مردم ایران، دیگر مسلمانان جهان نیز توفیق داشته باشند پس از گذراندن دو سال سخت کروایی، از خادمان حضرت میزبانی کنند و بر پرچم متبرک حرم مطهر ایشان بوسه بزنند.

در این مراسم که با حضور جمعی از خادمان بارگاه مطهر حضرت ثامن‌الحجج(ع) برگزار شد جمع پرشوری از مردان و زنان مسلمان، از کاروان رضوی استقبال کردند و بیرق متبرک بارگاه منور رضوی بین حاضران گردانده شد و عاشقان امام رضا(ع) در تانزانیا همراه با مولودی‌خوانی ذاکران اهل بیت(ع)، ایام شادی و سرور ولادت آن امام را جشن گرفتند.

کاروان رضوی همچنین با در دست داشتن پرچم متبرک رضوی در سفارت کشورمان در تانزانیا حضور یافت. در این برنامه که سفیر ایران و رایزن فرهنگی سفارت در آن حضور داشتند، پرچم مقدس رضوی بین حاضران گردانده شد و آن‌ها نیز ارادت خود را به امام رئوف نشان دادند.

نیمکت زنده گی

یک لقمه نان حلال

رقیه توسلی | یک روز معمولی‌است و مشغول احوالپرسی و سلام و علیک هستیم که از در می‌آید تو. همکار عزیزی که قول میز صبحانه امروز را داده. ناآرام و مشوش است... چهار عدد بربری خوش قیافه‌ای را که خریده نشانمان می‌دهد و می‌گوید: ۶۰ هزار تومان. به شاطر گفتم اشتباه نشده؟ میگه از خارج که تشریف نیاوردین خانوم... منم زنگ زدم به ۱۲۴... ماجرا رو توضیح دادم، کد رهگیری داد و گفت

پیگیری می‌کنیم.
قریب یک دقیقه همه سکوت می‌کنیم. آن وقت همین همکار نان‌آور ادامه می‌دهد: دیروز عصر بعد یک ساعت و بیست دقیقه که نوبتم شد از نونوای دولتی‌پَز پرسیدم چرا نونِ کم و آروم می‌پزید؟ صادقانه جواب داد چون صرف نمیکنه. برامون بهتر و بیشتر سود داره که ارُد به شیرینی‌پزی‌ها و کارخونجات کلوچه بفروشیم.

تازه به نفر قبلِ من که بابت شعله پایین

تنور اعتراض کرد که این چه وضعشه و بنده خدا اصلاً نونی نخريد و رفت، به کنایه گفت: همینکه که هست استادا! خونه خاله دو کوچه بالاتره.
لپ‌تاپ‌ها را روشن می‌کنیم و می‌رویم پی یک لقمه نان حلال. توی سرمان اما پرسش کم نیست. با تماشای قیافه همکارانم ناخودآگاه یاد «انگری بردز» می‌افتم. پرنده بی‌لیخنه و ابرو در هم کشیده. می‌خواهم هدفون را بگذارم که باز کار خودش را می‌کند این کارگاه سر

خیابان. کارگاه شیرینی‌پزی. ساعت حول و حوش ۹ است. طبق روال، بوی خوش دل‌انگیز شیرینی‌ها از پنجره می‌ریزد تو و ساعت روشن شدن فرهاست... چشم‌هایم را می‌بندم و زیرلبی می‌گویم: ان‌شاءالله که آرد نانوائی نیست.

سجناق

حضرت محمد(ص) می‌فرمایند: محبوب‌ترین بنده نزد خداوند، آن کسی است که سودش بیشتر به مردم برسد.

منبر مجازی

سهم شیطان
از وجود انسان!

حجت‌الاسلام حسینی قمی | امام صادق(ع) می‌فرماید: از نشانه‌هایی که ثابت می‌کند شیطان در انسان سهمی دارد یکی این است که فرد فحاش باشد. بی‌می نداشته باشد چه می‌گوید و چه می‌شوند. از امام سؤال کردند مگر می‌شود شیطان در انسان سهمی داشته باشد؟ حضرت آیه خواند... سوره مبارکه اسراء آیه ۶۴، «وَرَكَّبَهُمُ فِي الْأَمْوَالِ وَ الْأَوْلَادِ»... اگر آدم به یک جایی رسید که دیگر تند و تیز بودن زبان برایش مهم نبود این آدم نه برای شخصیت خودش ارزش قائل است نه شخصیت شما که می‌گویید جواب شما را تندتر می‌دهند، می‌گوید مهم نیست... این را ننویسید... این کلیپ را منتشر نکنید... با آبروی کسی بازی نکنید... امام صادق(ع) می‌فرماید: از جمله کسانی که جزو بدترین بندگان خدا هستند یکی، کسی است که تَكْرَهُ مُجَالَسَتَهُ لِفُحْشِهِ... آدمی که به خاطر بدزبانی‌اش می‌ترسید پیشش بروید... الان برویم به ننگ‌های به ما می‌اندازد... یک چیزی بارمان می‌کند... یک نقطه ضعیفی در شما سراغ دارد و آن را رو می‌کنند... جلو جمع آبروی شما را می‌برد... در روایت دیگری امام صادق(ع) می‌فرماید: پرهیز از کسی که دشنام می‌دهد، داد می‌زند و نفرین می‌کند... داد نزن. برای چه داد می‌زنی؟ برای چه بر سر شاگرد خود، سر فرزند خود و پدر و مادر خود داد می‌زنی؟ امیرالمؤمنان(ع) حتی می‌گویند از تیزی زبان خودت علیه کسی که تو را حرف زدن آموخته استفاده نکن ... این بابا است. شما بلد نبودید حرف بزنید. دوران کودکی خود را به یاد دارید؟ پدر و مادر حرف زدن را یاد دادند. حالا تیزی زبان خود را برای پدر خود استفاده می‌کنید؟

همین روزها یک نفر پیش من آمد، ۴۰ ۵۰ سالش بود، گفت وضع مالی من بسیار بسیار خوب است... هر چه هم بگوئید امکانات در اختیار همسر و بچه‌های خود قرار دادم... گریه می‌کرد... می‌گفت من همه چیز در اختیار همسر خود قرار دادم ولی از دست زبان او در امان نیستم. یک خدمتی به مادر خود می‌خواهم بکنم ولی جرئت ندارم... یک تعبیر زیبایی امام صادق(ع) دارد خیلی کوتاه است... مَنْ خَافَ النَّاسَ لِسَانَهُ فَهُوَ فِي النَّارِ... کسی که مردم از زبانش ترسند جایش جهنم است... این زبان یک روزی تکه‌تکه می‌شود. پاره پاره می‌شود در قبر به تعبیر امیرالمؤمنان(ع)، خوراک حشرات قبر می‌شود. این زبان متلاشی می‌شود ولی زخم همین زبان تا آخر می‌ماند! آن زخم زبانی که به قلب آدم می‌نشیند یک وقت می‌بینید بعد از ۲۰سال، طرف می‌گوید یاد من نمی‌رود آن روز در آن جلسه تو من را مسخره کردی. آن روز آبروی من را بردی. آن روز من را دست انداختی... جلو دیگران من را تحقیر کردی...